

**Notitie reikwijdte en detailniveau
planMER Bestemmingsplan Buitengebied
Maartensdijk 2012**

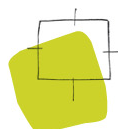

BügelHajema

Plek voor ideeën

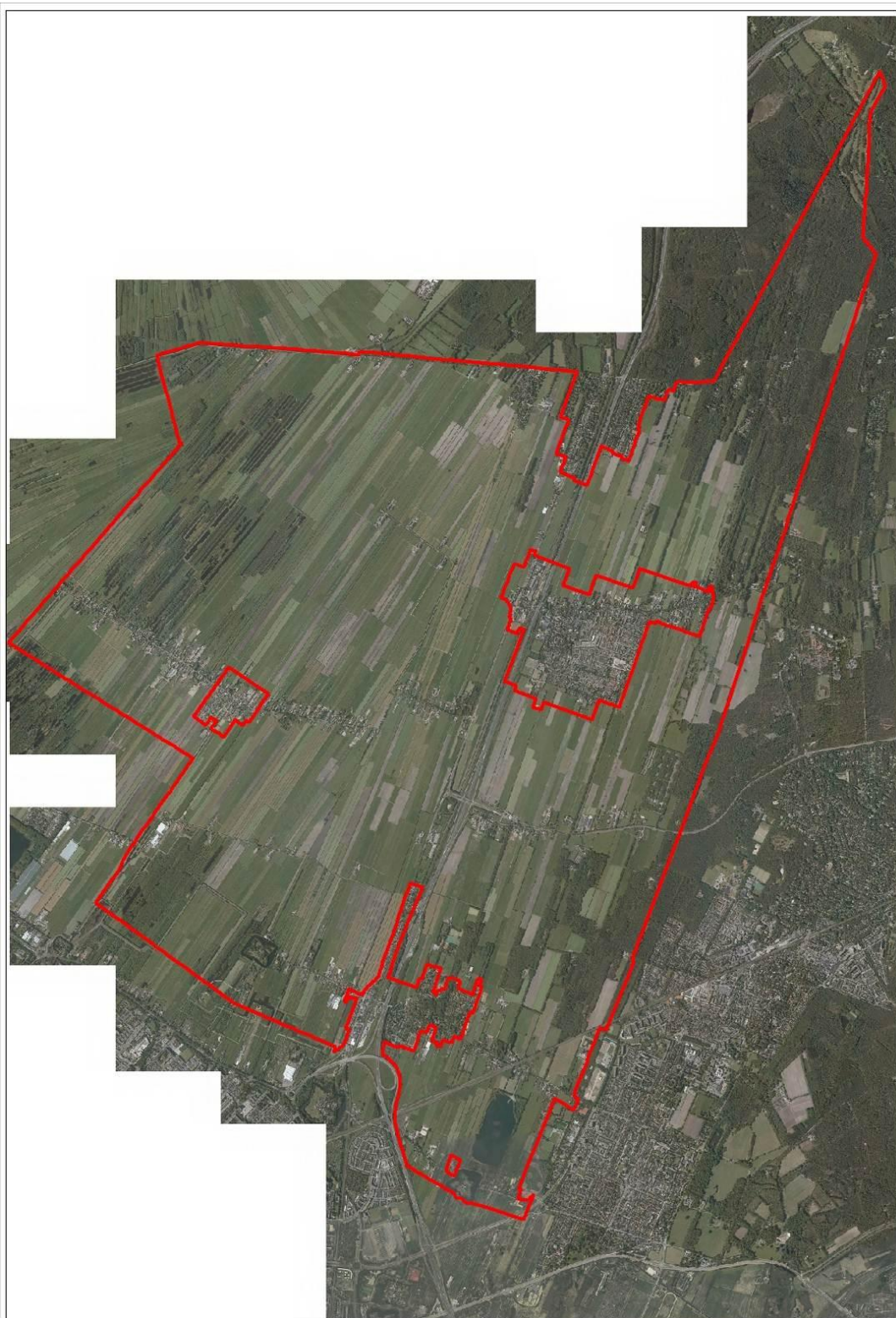
**Notitie reikwijdte en detailniveau
planMER Bestemmingsplan Buitengebied
Maartensdijk 2012**

28 maart 2011
Projectnummer 024.00.01.24.00.05

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Inhoudsopgave

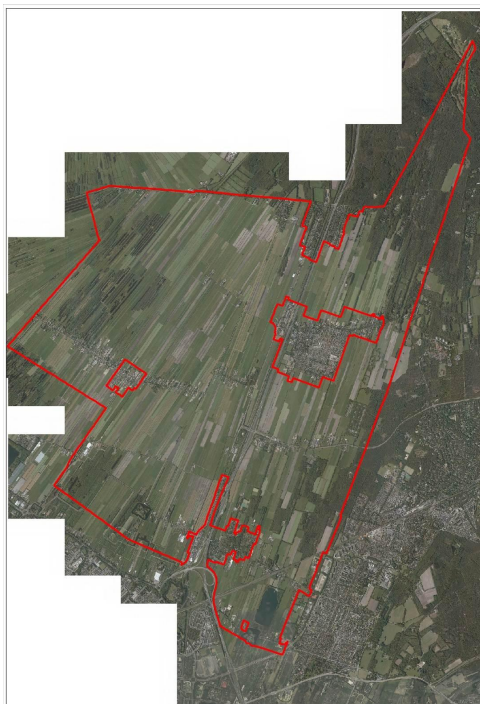
1	Inleiding	7
2	PlanMER	9
2.1	Wat is een planMER?	9
2.2	Doel planMER	10
2.3	Waarom een planMER voor bestemmingsplan buitengebied De Bilt	10
2.4	Procedure planMER	13
3	Reikwijdte en detailniveau	15
3.1	Reikwijdte	15
3.2	Context en het voornemen	15
3.3	Ontwikkeling in de agrarische sector	16
3.4	Alternatieven	21
3.5	Detailniveau	23
3.5.1	Natuur	24
3.5.2	Geur	29
3.5.3	Landschap en cultuurhistorie	29
3.5.4	Archeologie	33
3.5.5	Lucht	35
3.5.6	Geluid	37
3.5.1	Bodem	37
3.5.2	Water	38
3.5.3	Gezondheid	40
3.6	Beoordeling alternatieven	40
4	Reactie bestuursorganen	43
4.1	Overleg met instanties	43
4.2	Procedure	43

Inleiding

De gemeente De Bilt werkt aan de herziening van alle bestemmingsplannen voor het landelijk gebied. Voorafgaand aan de actualisering van het bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk is het Bestemmingsplan Buitengebied - Zuid opgesteld en momenteel wordt gewerkt aan het bestemmingsplan Buitengebied Noord-Oost. Nu is ook het plangebied rondom de kern Maartensdijk aan een actualisering toe.

Het ruimtelijk beleid voor het grootste deel van het plangebied wordt tot op heden gevoerd op basis van het bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk, dat op 26 oktober 2000 door de raad van de voormalige gemeente Maartensdijk is vastgesteld en op 5 juni 2001 door de provincie werd goedgekeurd. Vervolgens heeft een artikel 30 WRO herziening plaatsgevonden die op 23 september 2010 onherroepelijk is verklaard. Het bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk is wat betreft plansystematiek afgestemd op het Handboek van de gemeente De Bilt. Tevens is waar mogelijk rekening gehouden met het bestemmingsplan Buitengebied - Zuid en het bestemmingsplan Buitengebied Noord-Oost. Inhoudelijk is zoveel mogelijk aangesloten bij het vigerende bestemmingsplan.

Het plangebied beslaat globaal het gebied ten westen van de kern De Bilt/Bilthoven (zie 'Kaart begrenzing Plangebied').

Kaart begrenzing plangebied

Inhoud Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012 dient een Milieueffectrapport (planMER) te worden opgesteld. Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten waarvoor volgens de Wet milieubeheer (Wm) een besluit-m.e.r.(beoordeling) verplicht is, met name in de vorm van uitbreiding van bestaande (intensieve) veehouderijen.

De eerste stap om te komen tot een planMER betreft het opstellen van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

In deze Notitie wordt ingegaan op de volgende aspecten:

Hoofdstuk 2 gaat nader in op de planMER-plicht, doel en inhoud en de procedure.

Hoofdstuk 3 gaat in op reikwijdte en detailniveau van het planMER en op de Alternatieven die in het planMER worden beoordeeld.

Hoofdstuk 4 geeft aan hoe de bestuursorganen zijn betrokken bij het opstellen van deze notitie.

Begrippen

In deze notitie worden de volgende begrippen gehanteerd:

- m.e.r.: milieueffectrapportage: de procedure;
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten. Hiervoor geldt altijd de uitgebreide procedure;
- m.e.r. voor besluiten (Besluit m.e.r¹): procedure voor besluiten die bij de wet m.e.r.-plichtig zijn, afhankelijk van het project en de ligging is een beperkte of uitgebreide procedure aan de orde;
- MER: MilieuEffectRapport (het rapport).

¹ Een Besluit m.e.r. wordt meestal project-m.e.r. genoemd om een duidelijk verschil tussen een plan en een project aan te geven. Om onderscheidenlijk te zijn, spreken wij bij het MER (rapport) ook nog steeds van planMER en projectMER (ofwel besluitMER).

2.1

Wat is een planMER?

In een planMER, het rapport dat het resultaat vormt van het proces van de milieueffectrapportage, worden de effecten van voorgenomen activiteiten op de verschillende milieuaspecten beschreven en beoordeeld. Aan de hand hiervan kunnen verschillende alternatieven afgewogen worden, om uiteindelijk tot een goed onderbouwde keuze te komen en deze te verwerken in het beoogde (bestemmings)plan.

Een planMER dient aan de volgende inhoudelijke eisen te voldoen:

INHOUDELIJKE EISEN

- inhoud en doelstellingen van het plan en de mogelijke relatie met andere plannen;
- bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen als het plan niet zou worden uitgevoerd;
- relevante beleidsdoelstellingen en de wijze waarop hiermee in het plan rekening is gehouden;
- beschrijving van de mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel het plan als van redelijke alternatieven voor het plan, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald;
- beschrijving van mogelijke gevolgen van het plan op gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese vogel- en/of habitatrichtlijn;
- een beschrijving van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken;
- een overzicht van de leemten als het gevolg van het ontbreken van kennis of informatie;
- de voorgenomen monitoringsmaatregelen;
- een voor een algemeen publiek op begrijpelijke wijze geformuleerde samenvatting.

Met nadelige milieugevolgen worden mogelijke aanzienlijke milieueffecten bedoeld voor met name biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, cultureel erfgoed met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen deze elementen.

2.2

Doel planMER

Het doel van een plan-m.e.r. is om de milieugevolgen van een plan, in voorliggend geval een bestemmingsplan, in beeld te brengen voordat er een besluit over genomen wordt. Zo kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming door het 'bevoegd gezag' (de overheid die het besluit moet nemen).

De plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor het bestemmingsplan landelijk gebied een planMER wordt opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog besluit-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn waaraan besluiten zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

Belangrijk bij het opstellen van het MER voor een bestemmingsplan is een goede beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit (in dit geval het opstellen van het bestemmingsplan) wordt beoogd. Daarbij moeten ook alternatieven voor de voorgenomen activiteit die redelijkerwijs in beschouwing kunnen worden genomen, worden beschreven en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven. Op de keuze van de verschillende alternatieven wordt later in deze notitie ingegaan.

Het college van burgemeester en wethouders is de initiatiefnemer en de gemeenteraad van de gemeente De Bilt is voor deze planMER het bevoegd gezag.

2.3

Waarom een planMER voor bestemmingsplan buitengebied De Bilt

Wettelijk kader

De plan-m.e.r.-verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgescreven plannen en programma's die:

- kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten; of
- een passende beoordeling behoeven in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (en daarmee in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, Natura 2000).

Maakt het bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelingsplichtige) activiteiten mogelijk?

De basisvraag is: welke keuzen worden met de vaststelling van het bestemmingsplan gemaakt en voor welke activiteiten wordt hierdoor een kader ge-

vormd oftewel de toon gezet? Het bestemmingsplan beoogt primair om de bestaande situatie en bestaande rechten overeenkomstig het geldend bestemmingsplan vast te leggen. Echter ook indien sprake is van het ‘verlengen’ van bestaande rechten, waarmee al eerder gemaakte keuzen opnieuw worden vastgesteld, dient opnieuw te worden beoordeeld of er een planMER moet worden opgesteld. Er is immers opnieuw sprake van een kader.

Het bestemmingsplan maakt de vergroting van bouwvlakken en daarmee de uitbreiding van veehouderijen mogelijk. In het bestemmingsplan is de mogelijkheid opgenomen om via een afwijkingsbevoegdheid bouwvlakken te vergroten van grondgebonden agrarische bedrijven met maximaal 0,25 ha. Binnen de bouwvlakken op de verbeelding van circa 1 ha is eveneens nog ruimte om uit te breiden.

Uit Bijlage C en D van het Besluit m.e.r. blijkt dat zowel de ‘de oprichting, wijziging of uitbreiding van een veehouderijbedrijf’ als ‘de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens’ een m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteit is, wanneer onderstaande drempelwaarden worden overschreden.

Activiteit	Drempel m.e.r.-plicht	Drempel m.e.r.-beoordelingsplicht
Aantal plaatsen voor pluimvee mesthoenders	> 85.000	> 40.000
Aantal plaatsen voor hennen	> 60.000	> 45.000
Aantal plaatsen voor mestvarkens	> 3.000	> 2.000
Aantal plaatsen voor zeugen	> 900	> 750
Aantal plaatsen voor biggen	n.v.t.	> 2.700
Aantal plaatsen voor pelsdieren	n.v.t.	> 5.000
Aantal plaatsen voor konijnen voedsters	n.v.t.	> 1.000
Aantal plaatsen voor konijnen: vlees of opfok	n.v.t.	> 6.000
Aantal plaatsen voor melkkoeien (> 2 jaar)	n.v.t.	> 200
Aantal plaatsen voor vrouwelijk jongvee < 2 jaar	n.v.t.	> 340
Aantal vleesrunderen	n.v.t.	> 1.200
Aantal plaatsen voor schapen/geiten	n.v.t.	> 2.000
Aantal plaatsen voor paarden	n.v.t.	> 100
Aantal plaatsen voor struisvogels	n.v.t.	> 1.000

Bij bouwvlakken van 1 à 1,25 ha is niet uitgesloten dat een veehouderij kan ontstaan, die boven deze m.e.r.-drempels komt.

Het is zeker niet uitgesloten dat door de genoemde uitbreidingsmogelijkheden in het bestemmingsplan de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden.

Daarnaast is sprake van een functiewijziging van 125 ha of meer van natuur (lijst D) ten gevolge van de wijzigingsbevoegdheid naar natuur binnen de Wro - wijzigingszone.

Het bestemmingsplan is daarmee kaderstellend voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat

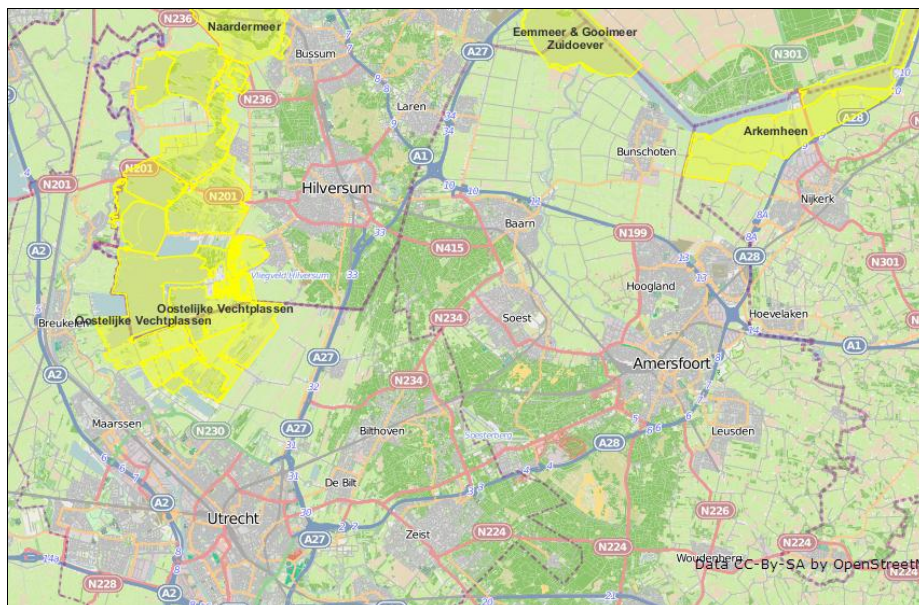
op basis van de huidige regelgeving er een noodzaak bestaat tot het opstellen van een planMER.

Conclusie

Op basis van deze uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan, al dan niet bij recht, mogelijk maakt, is zeker niet uitgesloten dat drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Er wordt derhalve geconcludeerd dat in het kader van het bestemmingsplan een planMER dient te worden opgesteld.

Is een passende beoordeling noodzakelijk?

Binnen het plangebied ligt het Natura 2000-gebied de Oosterlijke Vechtplassen. De overige Natura-2000 gebieden liggen op meer dan 10 km afstand. Dit betreft de gebieden Naardermeer, Eemmeer en Gooimeer en Arnhem.

Natura 2000-gebieden in de regio, bron: www.rijksoverheid.nl

Wanneer niet kan worden uitgesloten dat het bestemmingsplan significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, moet een passende beoordeling worden doorlopen. In dat geval is er tevens de verplichting om een planMER op te stellen.

Voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden is vastgelegd welke soorten en habitats moeten worden beschermd. Hiervoor zijn 'instandhoudingsdoelstellingen' geformuleerd. Beoordeeld moet worden wat de gevolgen zijn van het bestemmingsplan op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een passende beoordeling te worden opgesteld. In dit geval is reeds in 2008 een voortoets gedaan. Deze zal worden geactualiseerd, zonodig gevolgd door een passende beoordeling.

Op het gebied van vermesting en verzuring kunnen effecten op het Natura 2000-gebied worden uitgesloten. De provincie Utrecht heeft namelijk aan een provinciale Verordening stikstof en Natura 2000 op grond van de Nb-wet 1998. Vanaf 1 maart 2011 is deze in werking getreden. De verordening maakt de ontwikkeling van agrarische bedrijven mogelijk door het toepassen van ammoniakreducerende staltechnieken zodat gelijktijdig de ammoniakdepositie in de Natura 2000-gebieden en natuurmonumenten naar beneden gaat.

Onderdeel van de verordening is onder andere dat er een provinciale ammoniaksalderingsbank komt. Voor het uitbreiden of bouwen van stallen geldt een vergunningplicht op grond van de Verordening stikstof en Natura 2000. Uitbreiding van agrarische bedrijven is dan alleen mogelijk als er op basis van de salderingsbank kan worden aangetoond dat er per saldo sprake is van een afname van de ammoniakdepositie. Uitbreiding kan dan bijvoorbeeld plaatsvinden als elders een bedrijf stopt en dus daar de ammoniakemissie en -depositie afneemt.

Door middel van deze provinciale verordening is gegarandeerd dat uitbreiding van agrarische bedrijven geen significante effecten zullen hebben voor Natura 2000-gebieden op het gebied van stikstof.

De verordening maakt onderdeel uit van Programmatische Aanpak Stikstof(PAS). Dit betreft de landelijke afspraken om de stikstofbelasting van Natura 2000-gebieden te verminderen. Ook provincies moeten een bijdrage aan de PAS leveren door op provinciaal niveau maatregelen te nemen.

Door middel van deze provinciale verordening is in ieder geval gegarandeerd dat uitbreiding van agrarische bedrijven geen significante effecten zullen hebben voor Natura 2000-gebieden op het gebied van stikstof.

De verordening kan als mitigerende maatregel in een Passende beoordeling worden opgenomen.

Naast stikstofbelasting kunnen er ook andere effecten zijn, zoals verstoring en verdroging. Dit zal worden beoordeeld in de voortoets.

Conclusie

Vanwege de aanwezigheid van Natura 2000-gebieden in en nabij het plangebied moet een voortoets worden opgesteld. Aangesloten wordt bij de reeds uitgevoerde voortoets die zal worden geactualiseerd.

2.4

Procedure planMER

De planMER-procedure omvat zeven stappen:

1. Openbare kennisgeving (artikel 7.9)
Hierin wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. Welke stukken waar en wanneer ter inzage worden gelegd.

- b. Wie op welke wijze en binnen welke termijn de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen naar voren te brengen met betrekking tot het voornemen op een planMER op te stellen.
 - c. Of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen. In dit geval wordt daar niet voor gekozen.
- 2. Raadplegen bestuursorganen op basis van Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

De bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen worden geraadpleegd over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (planMER, artikel 7.8). Dit betreft in ieder geval de provincie, het Waterschap en de VROM-inspectie. Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau vormt het document op basis waarvan de discussie met betrokken overheden zal plaatsvinden.

In dit geval zullen stap 1 en 2 worden gecombineerd. Dat wil zeggen dat de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt gepubliceerd en in dat kader een ieder de gelegenheid krijgt om zienswijzen naar voren te brengen. Dit wordt gecombineerd met de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan.
- 3. Opstellen milieueffectrapport (planMER; artikel 7.7).
- 4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan:
 - a. Terinzagelegging (artikel 7.10);
 - b. Toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.12)

De toetsing door de Commissie m.e.r. is verplicht.
- 5. Motiveren van de gevolgen van het planMER en de zienswijzen in het definitieve bestemmingsplan (artikel 7.14).
- 6. Bekendmaking en mededeling van het plan (artikel 7.15).
- 7. Evaluatie van de effecten na realisatie (artikel 7.39).

Reikwijdte en detailniveau

3.1

Reikwijdte

Het plangebied voor de MER omvat het buitengebied Maartensdijk van de gemeente De Bilt, met uitzondering van de kernen en de bedrijventerreinen. Op de overzichtskaart in hoofdstuk 1 is de plangrens weergegeven.

Het onderzoeksgebied zal, voor enkele milieuaspecten de plangrenzen overschrijden. Zo wordt bij het aspect natuur bijvoorbeeld ook gekeken naar de effecten op zowel de binnen het plangebied gelegen als ook de nabijgelegen natuurgebieden met name de Natura 2000-gebieden. Tevens worden voor het aspect geur ook de veehouderijen in beschouwing genomen binnen een zone van 2 km buiten het plangebied.

Als tijdshorizon voor de autonome ontwikkeling (referentiesituatie) wordt tien jaar genomen, aangezien dit de planperiode van het bestemmingsplan is.

3.2

Context en het voornemen

Context

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan zijn al de nodige stukken gemaakt, die bij de uitwerking van het planMER kunnen worden betrokken, dan wel als bron gebruikt.

- Buitengebied Maartensdijk, dat op 26 oktober 2000 door de raad van de voormalige gemeente Maartensdijk is vastgesteld en op 5 juni 2001 door de provincie werd goedgekeurd. Vervolgens heeft een artikel 30 WRO herziening plaatsgevonden die op 23 september 2010 onherroepelijk is verklaard. Inhoudelijk zal het nieuwe bestemmingsplan nauw aansluiten op het vigerend bestemmingsplan;
- Conceptvoorontwerpbestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012;
- In het kader van het nieuwe bestemmingsplan heeft ook een zorgvuldige inventarisatie plaatsgevonden van de in het plangebied aanwezige functies op de bebouwde percelen. Deze is aangevuld met gegevens uit het provinciale Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB). De inventarisatie is afgerond op 1 september 2011.

Het voornemen in de zin van het planMER is het opstellen van een geactualiseerd bestemmingsplan buitengebied. Het doel van het bestemmingsplan is primair om de bestaande situatie in het plangebied adequaat te regelen en op onderdelen ruimte te bieden voor passende ontwikkelingen. Aangesloten wordt bij het vigerende bestemmingsplan.

Voor het planMER is van belang dat beschreven wordt welke milieugevolgen de mogelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplan kunnen hebben.

In het concept voorontwerpbestemmingsplan is al een aantal keuzes gemaakt die voor het planMER relevant zijn, zoals:

- Vergroting van bestaande agrarische bedrijven:
 - Voor agrarische bedrijven wordt een bouwvlak opgenomen van ca 1 ha, conform het vigerende bestemmingsplan. De bouwvlakken die inmiddels uitgebreid zijn, hebben een bouwvlak op maat gekregen, met zo mogelijk enige uitbreidingsmogelijkheid;
 - een afwijkingsbevoegdheid is opgenomen om het bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bouwvlak te kunnen vergroten met maximaal 0,25 ha.;
 - intensieve veehouderij is mogelijk tot 2.500 m² als maximum voor intensieve veehouderij binnen een agrarisch bouwvlak, aangeduid met (iv) zijnde de intensieve hoofdtak, en 1.250 m² als maximum voor een neventak intensieve veehouderij, eveneens aangeduid, conform het vigerend bestemmingsplan;
 - omschakeling van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar intensief is niet mogelijk;
- de ontwikkeling van natuur op agrarische gronden ter plaatse van de Wro-zone-wijzigingsgebied (zie ook vigerend bestemmingsplan met de aanduiding 'natuurontwikkeling');
- ontwikkeling van niet-agrarische nevenactiviteiten bij bestaande agrarische bedrijven, en
- functieverandering van stoppende agrarische bedrijven naar wonen of bedrijfsfuncties.

Overigens kan alleen het vergroten van agrarische bedrijven behoorlijke milieugevolgen hebben. Nevenactiviteiten zijn kleinschalig, waardoor zij nauwelijks effect hebben. Functieverandering zal in de meeste gevallen leiden tot verbetering van de milieusituatie. In het MER wordt aldus de focus vooral gelegd bij de ontwikkeling van agrarische bedrijven.

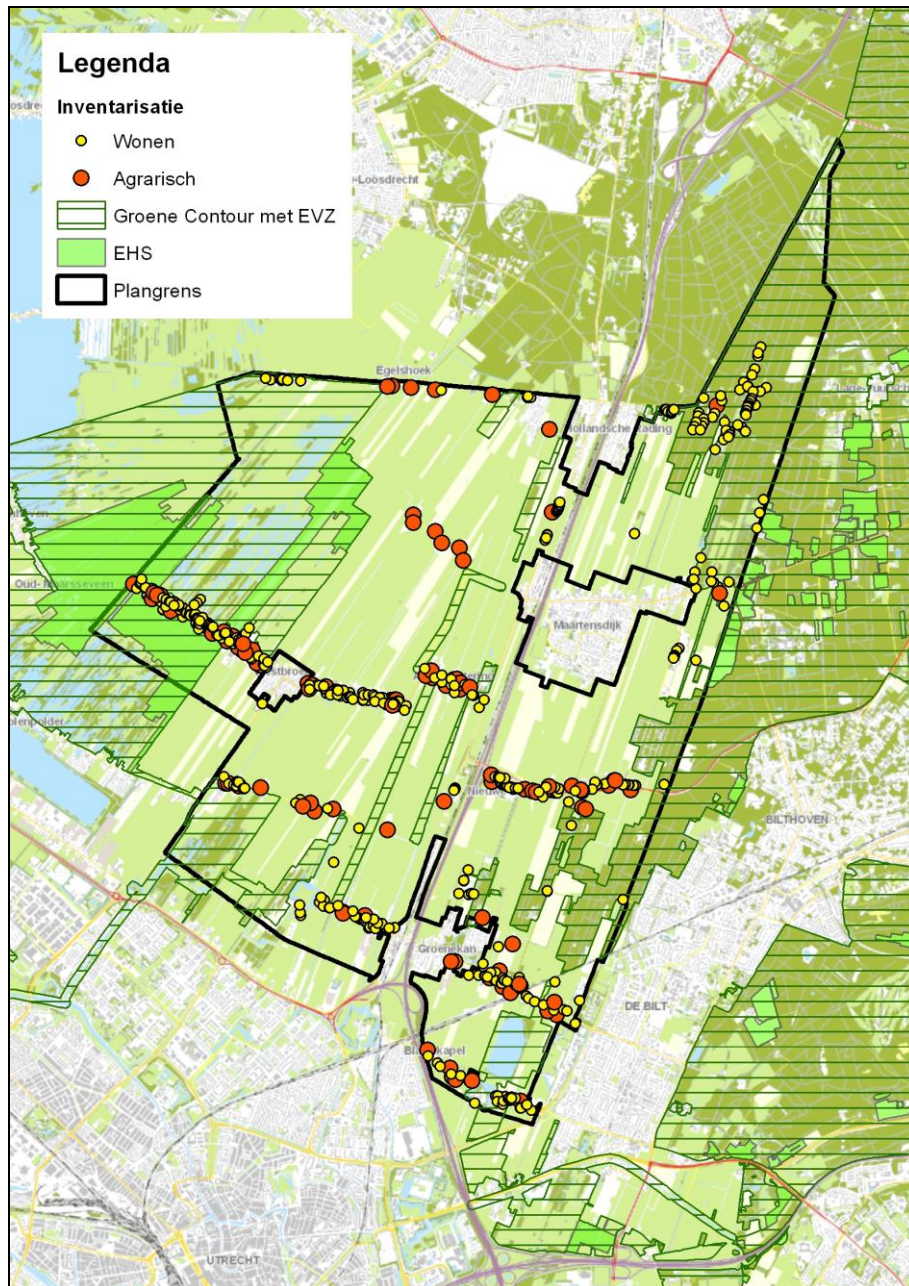
3.3

Ontwikkeling in de agrarische sector

De gegevens in deze paragraaf zijn ontleend aan de gemeentelijke milieugegevens, welke zijn vervolgens zijn gecheckt en aangepast aan de actuele situatie in het kader van het voorontwerpbestemmingsplan en aangevuld met cijfers van het centraal bureau voor de statistiek (CBS). De cijfers van het CBS hebben betrekking op de gehele gemeente.

Ligging en aantal bedrijven

In het plangebied komen zo'n 90 agrarische bedrijven voor. Er zijn zeven akkerbouwbedrijven. Het overige betreft veehouderijbedrijven. De meeste bedrijven zijn melkveehouderijen, waarbij 28 bedrijven een al dan niet grootschalige intensieve neventak hebben. Twee van deze neventakken zijn zelfs groter dan 50 NGE; slecht acht bedrijven zijn aan te merken als uitsluitend intensieve veehouderij. Deze zijn overigens kleiner dan 50 nge. De agrarische bedrijven zijn grotendeels gelegen ten westen van de A27.

Abbeelding Ligging agrarische bedrijven, burgerwoningen en natuurgebieden (groene contour)

Ontwikkeling aantal bedrijven

Het aantal agrarische bedrijven is in de gemeente De Bilt tussen 2001 en 2011 afgenomen van circa 150 naar circa 121² (19%). De afname in de provincie Utrecht is ongeveer gelijk (circa 21%) geweest in dezelfde periode. De daling van het aantal intensieve veehouderijen (74%) is forser dan het aantal grondgebonden bedrijven (20%). Wat opvalt, is dat er nauwelijks bedrijven zijn gestopt in het plangebied, sinds vaststelling van het reparatieplan ex artikel 30 Wro.

In dezelfde periode is het areaal landbouwgrond beperkt verlaagd van 3.137 ha naar 2.566 ha. De gestopte bedrijven hebben waarschijnlijk een deel van de agrarische cultuurgrond overgedragen hebben (in de vorm van pacht of verkoop) aan de bedrijven die doorgedaan zijn. Het gemiddelde bedrijfsoppervlakte is in die periode ongeveer gelijk gebleven met ongeveer 21 ha.

² Cijfers hebben betrekking op de gehele gemeente, echter buiten het plangebied, binnen de gemeente De Bilt, zijn slechts 11 agrarische bedrijven in werking (peildatum 22-3-2012).

Ontwikkeling dierenaantal

Het aantal runderen, waaronder melk- en kalfkoeien is gedaald in De Bilt. Dit komt overeen met het beeld in de regio waar ook sprake is van een beperkte daling. Het aantal varkens en kippen is fors afgenomen. Het aantal kippen is zelfs met 80 % afgenomen. Dit heeft onder andere te maken met het kleine aantal bedrijven waar deze dieren in de gemeente gehouden kunnen worden op grond van geldende bestemmingsplanrechten. De algemene trend in Utrecht is echter een toename van het aantal kippen.

	Provincie Utrecht		De Bilt	
Dieren	2001	2011	2001	2011
Rundvee, totaal	204.803	191.513	7.654	6.438
Melk- en kalfkoeien (>=2 jaar)	154.050	141.069	5.762	4.359
Varkens, totaal	217.297	173.934	2.720	1.105
Kippen, totaal	1.531.157	1.986.694	2.270	440

Omvang aanwezige bedrijven

Voor de inventarisatie van de grootte en het aantal bestaande agrarische bedrijven is gebruik gemaakt van de NGE (Nederlandse Grootte Eenheid) als meeteenheid om de (minimale) omvang van het agrarisch bedrijf te bepalen. Zo is de norm van een melkkoe bepaald op 1,20 nge. Een melkveebedrijf met 80 melkkoeien heeft dan een omvang van 96,34 nge. De normen worden berekend voor de rubrieken uit de Landbouwtelling die de bedrijfsomvang bepalen. Voor meer informatie zie:

<http://www.lei.wur.nl/NL/statistieken/BSS+en+NGE/>.

Met behulp van de geldende agrarische milieuvergunning/ melding AMvB is de omvang van een agrarisch bedrijf te meten, zie onderstaande tabel.

Economische omvang	Aantal bedrijven
Tot 20 nge	6
20- 50 nge	19
50 -70 nge	18
70 -100 nge	12
Meer dan 100 nge	20

In Nederland wordt een agrarisch bedrijf met een omvang van 50 nge of meer beschouwd als een volwaardig agrarisch bedrijf, dat wil zeggen een bedrijf met voldoende perspectief om een redelijk inkomen uit de landbouw te halen voor één volwaardige arbeidskracht. Als bedrijven kleiner zijn dan 50 nge, wil dat overigens niet zeggen dat deze bedrijven niet rendabel zouden zijn. In combinatie met een neventak of een nevenberoep is het mogelijk een reëel agrarisch bedrijf uit te oefenen.

In het plangebied zijn 50 agrarische bedrijven groter dan 50 nge. 25 bedrijven zijn kleiner dan 50 nge. Van deze categorie zijn 6 bedrijven kleiner dan 20 nge. Deze bedrijven hebben voornamelijk een woonfunctie, met daarnaast nog enige agrarische activiteit. Binnen het plangebied bevinden zich relatief

veel grote bedrijven, 20 agrarische bedrijven zijn groter dan 100 nge. Vaak wordt een bedrijf met 20-50 nge gezien als een reëel bedrijf dat nog kan uitgroeien tot een volwaardig bedrijf. Bedrijven met minder dan 20 nge zijn bedrijven waarbij sprake is van agrarisch medegebruik. Indien er sprake is van een economische omvang van minder dan 10 nge is er geen sprake meer van een bedrijf, maar dient de activiteit te worden beschouwd als hobbymatig.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Naast de cijfermatige ontwikkelingen zoals hiervoor beschreven, is ook de ligging van een agrarisch bedrijf bepalend voor de te verwachten ontwikkelingen in de landbouw. Op onderstaande kaart is de ligging van de agrarische bedrijven weergegeven in relatie tot potentiële belemmeringen. Dit zijn in de gemeente De Bilt in ieder geval de volgende belemmeringen:

- de vier kernen (Groenekan, Maartensdijk, Hollandsche Rading en Westbroek) met de daarbij behorende toekomstige inbreidingen;
- bestaande burgerwoningen in het buitengebied;
- Ligging natuurgebieden waaronder EHS-natuur, EHS-verweving en Natura 2000;
- bestaande recreatieterreinen, waaronder begrepen de golfbanen.

Uit deze analyse blijkt dat met name de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven liggen in het gebied ten westen van de A27 (zie ook het voorgaande kaartje).

Autonome ontwikkeling

Binnen de veehouderij zijn de komende jaren de volgende ontwikkelingen te verwachten:

- Vanuit beleid en wetgeving waaronder de toekomstvisie veehouderij van LNV (2008), Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (AMvB Huisvesting, 2008) en Europese dierenwelzijnseisen (2013) wordt ingezet op verduurzaming van de agrarische sector, dat wil zeggen produceren met respect voor mens, dier en milieu. Concreet betekent dit onder andere dat legbatterijen worden verboden en varkens 20% meer ruimte krijgen. Daarnaast moeten stallen gaan voldoen aan de nieuwste technieken ter beperking van geur- en ammoniakemissie.
- Vanwege de investeringen die moeten worden gedaan om aan de nieuwe wetgeving te voldoen, is de verwachting dat een substantieel aantal (veelal kleinere) intensieve veehouderijen zal stoppen. Andere bedrijven zullen naar verwachting echter fors uitbreiden om de benodigde investeringen te kunnen terugverdienen.
- De melkveehouderijen krijgen naar verwachting te maken met de afschaffing van de productieplafonds in 2015. Dit zou kunnen betekenen dat er sprake kan zijn van verdergaande schaalvergroting. Echter deze wordt sterk beperkt door de beperkte beschikbaarheid van grond voor voerproductie en mestafzet. Schaalvergroting is ook afhankelijk van de marktprijzen. In de afgelopen jaren is gebleken dat de prijzen soms zodanig onder druk staan, dat onder de kostprijs moet worden gewerkt.

- Daarnaast is er een trend waarneembaar waarbij agrariërs aanvullend inkomen genereren uit nevenactiviteiten. Dit kan gaan om verwerking, verkoop en vermarkten van streekeigen producten, maar ook om vormen van recreatie en toerisme, zoals kamperen bij de boer en dergelijke.

In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de wijze waarop de ontwikkelingen zijn vertaald naar alternatieven.

3.4

Alternatieven

Naast een beschrijving van de huidige situatie dienen in een planMER redelijke alternatieven te worden onderzocht. De Handreiking planMER van het ministerie EL&I (voormalig VROM) zegt hierover het volgende: ‘Bij het ontwikkelen van redelijke alternatieven gaat het er niet zo zeer om dat alle denkbare alternatieven worden onderzocht, maar dat de te onderzoeken alternatieven zo worden gekozen dat de besluitvorming zo optimaal mogelijk wordt ondersteund met milieu-informatie en dat de beschikbare speelruimte zo volledig mogelijk wordt belicht.

De speelruimte in het bestemmingsplan Buitengebied uit zich in de ontwikkelingen die op landbouwgronden mogelijk zijn:

- uitbreiding van stallen van bestaande grondgebonden veehouderijen tot maximaal het bestaande bouwvlak van circa 1 ha, dan wel de grootte van het bouwvlak, indien meer, en bij afwijking vergroting van het bouwvlak met 0,25 ha;
- uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij. De gemeente wil hiervoor 2.500 m² opnemen in het bestemmingsplan als maximum voor intensieve veehouderij binnen een agrarisch bouwvlak, aangeduid met (iv), en 1.250 m² als maximum voor een neventak intensieve veehouderij, eveneens aangeduid, conform het vigerend bestemmingsplan;
- omzetting van agrarische gronden naar natuur ter plaatse van de Wro-zone;
- functieverandering naar een niet-agrarische functie of ontwikkelen van nevenfuncties, conform het functieveranderingsbeleid.

Het bestemmingsplan dwingt deze ontwikkelingen niet af, maar biedt ruimte om ontwikkelingen mogelijk te maken, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Mogelijkheden tot omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij en nieuwvestiging van intensieve veehouderij zijn in het bestemmingsplan uitgesloten.

In het planMER wordt onderzocht welke milieugevolgen de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden hebben. Deze milieu-informatie kan ertoe leiden dat ontwikkelingen in bepaalde gebiedsdelen minder wenselijk zijn of dat er aan ontwikkelingen nadere voorwaarden moeten worden gekoppeld. Zo nodig kunnen deze in de regels van het bestemmingsplan worden verwerkt.

Gelet op de beperkte ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan en het gegeven dat de gemeente de keuze al heeft gemaakt om deze in het bestemmingsplan op te nemen, wordt voorgesteld om de alternatieven te beperken tot een worst-case alternatief, waarin wordt beoordeeld wat de milieueffecten daarvan zijn.

Om de speelruimte zo breed mogelijk te beoordelen, wordt voorgesteld in het planMER het reële worst-case alternatief te beoordelen en te vergelijken met de referentiesituatie:

1. Referentiesituatie

Hierbinnen zal nader onderscheid worden gemaakt in:

a. De huidige situatie:

Hierbij gaat het om de feitelijke situatie. In dit geval wordt voor de veehouderijen uitgegaan van de situatie overeenkomstig de milieuvergunningen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de uitgevoerde inventarisatie (peildatum 1-9-2011), gecontroleerd aan de hand van het provinciale Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB). Dit bestand wordt actueel bijgehouden door de milieudienst Zuidoost Utrecht en wijkt slechts in beperkte mate af van de feitelijke situatie. Dit bestand zal worden beoordeeld wat betreft verouderde vergunningen door mensen van de gemeente met kennis van het gebied. Daarnaast is het exact nagaan van de feitelijke situatie per agrarisch bedrijf in de praktijk te bewerkelijk (en daarmee te kostbaar), reden waarom voor deze pragmatische insteek is gekozen.

b. Autonome ontwikkeling:

Dit alternatief neemt als basis de autonome ontwikkeling van de landbouw. Hierbij wordt uitgegaan van de trends en ontwikkelingen van de landbouw in de gemeente De Bilt, waarbij onder andere rekening wordt gehouden met het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

2. Alternatief (worst case)

Dit alternatief gaat uit van een worst-case-ontwikkeling van de veehouderij. Dat wil zeggen de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan (incl. afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden). Dat wil zeggen: uitbreiding van stallen van bestaande grondgebonden veehouderijen tot maximaal het bestaande bouwvlak van circa 1 ha, dan wel de grootte van het bouwvlak, indien meer en bij afwijking vergroting van het bouwvlak met 0,25 ha. Voor intensieve veehouderij wordt uitgegaan van het maximale oppervlak van 2.500 m² en 1.250 m² voor een neventak intensieve veehouderij. Bij grondgebonden veehouderijen wordt uitgegaan van groei van de grondgebonden veestapel tot een omvang van een modelbedrijf dat redelijkerwijs past op een bouwvlak van 1,25 ha. Hierbij wordt rekening gehouden met agrarische bedrijven in de linten, die fysiek geen ruimte meer hebben voor een groei van 0,25 ha.

Op een vergelijkbare manier wordt voor de intensieve veehouderij bepaald welke veestapel mogelijk is bij 2.500 m² (aanduiding intensieve veehouderij)

respectievelijk 1.250 m² (aanduiding neventak intensieve veehouderij). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de beschikbare ruimte voor maximaal 70% kan worden benut voor stallen. De overige ruimte op het erf is noodzakelijk voor manoeuvreerruimte, landschappelijke inpassing, bedrijfswoning en overige bedrijfsgerelateerde onderdelen.

Mocht de berekening van de maximale milieueffecten leiden tot knelpunten, dan wordt nader bezien of hiervoor alternatieven kunnen worden onderzocht, bijvoorbeeld in de vorm van een aanvullende zonering of aanvullende regeling in het bestemmingsplan.

Scenario

De wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van natuur kan beperkte milieueffecten hebben op het gebied van verkeer en in relatie daarmee voor de luchtkwaliteit. Bijvoorbeeld in de aanlegfase. Om die reden wordt dit als scenario meegenomen in dit alternatief. Er wordt voornamelijk ingegaan op de milieueffecten in het kader van verkeer en luchtkwaliteit.

Effectbeperkende maatregelen

Als gevolg van de Wet modernisering m.e.r. is in artikel 7.7. onder g van de Wet milieubeheer de verplichting opgenomen om een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen, op te nemen in het MER.

Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek wordt in het MER een beschrijving gegeven van de mogelijke maatregelen die kunnen worden genomen om de effecten te beperken. Dit kunnen brongerichte- of effectgerichte maatregelen betreffen en in sommige gevallen is er wellicht sprake van compensatie. Vervolgens wordt gekeken hoe (een deel van) de betreffende maatregelen kunnen worden opgenomen in de regels van het bestemmingsplan.

3.5

Detailniveau

Het detailniveau richt zich op het gemeentelijk niveau, en gedeeltelijk op niveau van individuele bedrijven. Wat betreft de ontwikkelingen in de landbouw is het van belang voor bedrijven een kader aan te geven voor mogelijkheden van uitbreiding. Echter, zaken die in het individueel vergunningstraject worden behandeld vallen buiten dit planMER. Onderstaand wordt ingegaan op de wijze waarop de effecten per thema worden beoordeeld.

3.5.1

Natuur

Natura 2000

In paragraaf 2.3 is reeds aangegeven dat de in 2008 uitgevoerde voortoets zal worden geactualiseerd, zonodig gevolgd door een passende beoordeling.

In het plangebied is in 2008 uitvoerig natuuronderzoek verricht ten behoeve van het artikel 30 reparatieplan buitengebied Maartensdijk. Dit natuuronderzoek is vervolgens in 2011 geactualiseerd ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan.

Status van het Natura 2000-gebied

In het westen van het plangebied is een klein deel van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen, zoals aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn, gelegen.

De aanwijzing als Vogelrichtlijngebied heeft betrekking op de volgende vogelsoorten (soorten die gemarkeerd zijn met een sterretje (*) zijn zogenaamde 'kwalificerende soorten' waarvoor het gebied is geselecteerd als Vogelrichtlijngebied):

- roerdomp (broedvogel);
- woudaapje (broedvogel)*;
- purperreiger (broedvogel)*;
- kolgans;
- grauwe gans;
- smient, krakeend;
- slobbeend;
- tafeleend;
- nonnetje;
- porseleinhoen (broedvogel);
- wulp;
- zwarte stern (broedvogel)*;
- ijsvogel (broedvogel)*;
- snor (broedvogel);
- rietzanger (broedvogel);
- grote karekiet (broedvogel).

De aanmelding als Habitatrichtlijngebied heeft betrekking op de volgende habitattypen en habitatsoorten (soorten gemarkeerd met een sterretje (*) zijn zogenaamde prioritaire soorten en/of habitattypen volgens de Habitatrichtlijn, voor deze soorten en/of habitattypen gelden iets andere criteria bij de selectie van Natura 2000-gebieden en een zwaarder beschermingsregime onder de Natuurbeschermingswet en/of de Flora- en faunawet).

Voorkomende Habitattypen:

- kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met bentische Chara spp. vegetaties (kranswierwateren);

- van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition (meren met krabbenscheer en fonteinkruiden);
- Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix* (vochtige heiden);
- grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (Eu-Molinion) (blauwgraslanden);
- overgangs- en trilveen;
- kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae** (galigaanmoerassen);
- veenbossen* (hoogveenbossen);
- voorkomende soorten Habitatrichtlijn;
- gevlekte witsnuitlibel;
- gestreepte waterroofkever;
- bittervoorn;
- kleine modderkruiper;
- rivierdonderpad;
- kamsalamander;
- meervleermuis;
- noordse woelmuis*;
- groenknolorchis.

Status van de Ecologische Hoofdstructuur

Een groot deel van de aan de west- en oostzijde van het plangebied gelegen natuurgebieden behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast liggen in het midden van het plangebied enkele kleinere natuurgebieden en ecologische verbindingzones die tot de Ecologische Hoofdstructuur behoren.

Gezien het grote aantal voorkomende soorten van de Oranje lijst en de onvolledige bekendheid van hun verspreiding is ervoor gekozen om deze niet in deze rapportage op te nemen. De soorten van de Oranje lijst zijn terug te vinden in de 'Werkdocumenten soortenbeleid', die de provincie Utrecht heeft opgesteld.

In het buitengebied Maartensdijk komen volgens de kaart met 'Vereenvoudigde natuurdoeltypen' de volgende natuurdoeltypen voor:

- cluster natuurdoeltypen;
- overig stromend water en stilstaand water;
- bos van bron en beek;
- bos van rijke gronden;
- bos van laagveen en klei;
- multifunctioneel bos (met ontwikkelingsperspectief);
- bloemrijk grasland;
- moeras.

Status van soorten

In het plangebied komt een groot aantal beschermde dier- en plantsoorten voor. In onderstaande tabel worden de soorten uit tabel 2 en 3 van de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' genoemd, waarvan bekend is dat ze in het plangebied voorkomen.

In het plangebied voorkomende soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet

Tabel 2 Ffw	Tabel 3 Ffw	
Amfibieën	Zoogdieren	Amfibieën
Levend barende hagedis	Baardvleermuis	Heikikker
	Boommarter	Kamsalamander
Vissen	Franjestaart	Rugstreeppad
Kleine modderkruiper	Das	
Rivierdonderpad	Gewone dwergvleermuis	Reptielen
	Gewone grootoorvleermuis	Hazelworm
Vaatplanten	Noordse woelmuis	Ringslang
Ronde zonnedauw	Laatvlieger	
Vleeskleurige orchis	Meervleermuis	Libellen
Waterdrieblad	Rosse vleermuis	Groene glazenmaker
	Waterspitsmuis	Noordse winterjuffer
	Watervleermuis	
		Vissen
		Grote modderkruiper
		Bittervoorn

Effect beschrijving Natura 2000-gebied

Uit het bestemmingsplan mogen geen activiteiten voortvloeien die een nadelige invloed hebben op de instandhoudingdoelstellingen van de krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden, waaronder het Natura 2000-gebied Oostelijke vechtplassen.

Voor de beschrijving van de effecten van het bestemmingsplan op het Natura 2000-gebied is onder andere gebruik gemaakt van de effectenindicator 'Natura 2000 - ecologische randvoorwaarden en storende factoren' en heeft er een oriënterend gesprek met de beheerders van het gebied de ambtenaar Vergunningverlener Groene Wetten van de provincie Utrecht plaatsgevonden.

Volgens de effectenindicator zijn een aantal habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten gevoelig tot zeer gevoelig voor oppervlakteverlies, verzuring, vermeting, verzoeting, verzilting, verontreiniging, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid, verandering overstromingsfrequentie, verandering dynamiek substraat, geluid, licht, trilling, verstoring door mensen, mechanische effecten, barrièrewerking, versnippering, introductie of uitbreiding van gebiedsvreemde of genetisch gemodificeerde soorten.

Toetsingskader stikstof en Natura 2000

Op 1 maart 2011 is de Verordening veehouderij, stikstof en Natura 2000 in werking getreden. Deze Verordening is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Utrecht. Deze verordening is opgesteld om de stikstofdepositie met name afkomstig uit ammoniak te reguleren.

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

Veehouderijen in de buurt van Natura 2000-gebieden krijgen zo de mogelijkheid om uit te breiden. Zij mogen meer stikstof gaan uitstoten als een ander bedrijf in hetzelfde gebied minder gaat uitstoten omdat het inkrimpt of stopt.

De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998 en daarmee ook voor de uitvoering van de Verordening veehouderij, stikstof en Natura 2000 Utrecht. Krachtens dit toetsingskader dienen alle landbouwbedrijven te worden beoordeeld op de mate waarin het bijdraagt aan vergroting van de ammoniakuitstoot. Ofschoon het toetsingskader primair toepassing vindt in het kader van de vergunningverlening van de Wet milieubeheer en de Natuurbeschermingswet 1998, is het in het kader van het onderzoek naar de uitvoerbaarheid ook ten grondslag gelegd aan dit bestemmingsplan. Hoe het een en ander voor een individueel bedrijf uitpakt is echter zodanig afhankelijk van de ontwikkelingen in de omgeving van het bedrijf dat hierover weinig concreets is te zeggen. In de regel kan wel gesteld worden dat als de afstand tot een Natura 2000-gebied kleiner wordt er een kleinere kans is op uitbreidingsmogelijkheden dan bij een grotere afstand. Het is onwaarschijnlijk dat alle uitbreidingsmogelijkheden die binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn allemaal uitgevoerd kunnen worden zonder dat de totale depositie zal toenemen. Aan de andere kant is het ook niet reëel om te veronderstellen dat alle bedrijven alle uitbreidingsmogelijkheden willen benutten terwijl er geen zullen inkrimpen of stoppen.

Binnen dit plan zijn geen uitbreidingsmogelijkheden opgenomen die op zich geen kans maken om te worden toegestaan.

Overige effecten

Aan de gronden die vallen binnen het Natura 2000-gebied worden alle ontwikkelingsmogelijkheden bij recht ontnomen. Bestaande activiteiten die binnen de begrenzing van de aanduiding 'beschermde gebied' plaatsvinden zijn een loonbedrijf en het Bert Bospad. Het gaat hierbij om 'verstoring door mensen' en 'geluid'.

Aan de Kerkdijk ligt een loonbedrijf met de bestemming 'Bedrijven'. Het betreffende perceel steekt ten noorden van het bebouwingslint uit, waardoor de verstoringzone van foeragerende en broedende vogels met betrekking tot de bebouwingsgrens is verlegd. Daarnaast ligt door de Westbroekse Zodden een onverhard pad (Bert Bospad). Aan de noord- en zuidzijde hiervan is een kleine parkeer gelegenheid aanwezig. Dit pad wordt voor het beheer van het gebied

en als wandelpad gebruikt. Het betreden van het pad in het broedseizoen leidt tot een verstoringzone voor fauna aan beide zijden van het pad.

Met de provincie Utrecht is de gemeente van mening dat hier sprake is van bestaand gebruik, in die zin, dat het legaal is. Deze dateert van voor 1 oktober 2005 en is sindsdien niet gewijzigd of geïntensiveerd. Het huidige gebruik heeft de aanwezige waarden niet in de weg gestaan en kan dus in beginsel worden voortgezet. Het bestemmingsplan leidt niet tot significant negatieve effecten op de kwalificerende soorten en instandhoudingsdoelen van het Beschermde Gebied.

Effectbeschrijving Flora- en faunawet soorten

Uit het bestemmingsplan mogen geen activiteiten voortvloeien die in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Ontwikkelingen, anders dan de gangbare binnenplanse flexibiliteit, laat het plan niet toe. De regels respecteren de bestaande bouw- en gebruiksmogelijkheden. Effecten van het bestemmingsplan op de beschermde flora en fauna worden hierdoor niet verwacht. Overigens bevat meergenoemde Flora- en faunawet het toepasselijke kader voor de beoordeling van activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor beschermde planten- en diersoorten.

Bij het bestuderen van de natuurwaarden in het plangebied is gebruikgemaakt van de 'Ecologiescan Gemeente De Bilt', beheersvisies en -plannen van natuurbeschermingsorganisaties en de gegevens van Het Natuurloket, de Effectenindicator (LNV), de Provincie Utrecht (RER) en verspreidingsatlassen.

Stikstof

De huidige en toekomstige situatie met betrekking tot de stikstof depositie op natuurgebieden en de ammoniakmilieugebruiksruimte zullen worden toegelicht in het planMER. Hiertoe zullen op basis van de milieuvergunningen en meldingen AMvB de stikstofemissie en -depositie op contourkaarten in beeld worden gebracht en worden doorgerekend voor de alternatieven. De reeds uitgevoerde voortoets zal worden aangepast aan de huidige situatie, zonodig gevolgd door een passende beoordeling.

Flora- en faunawet

Plannen en ontwikkelingen kunnen pas aan de Flora- en faunawet (Ffw) worden getoetst op het moment dat de exacte ingreep min of meer bekend is. Om die reden wordt de Ffw in deze fase slechts globaal beschouwd. Er vindt een beoordeling plaats op basis van bestaande inventarisatie gegevens, er worden geen veldinventarisaties uitgevoerd. Op basis daarvan worden overige natuurwaarden in beeld gebracht, die geen onderdeel uitmaken van de EHS.

Toetsingcriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect natuur aan de volgende criteria getoetst:

- effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden (stikstofdepositie, vernietiging en verstoring).
- effect op de EHS-gebieden en overige natuurgebieden (stikstofdepositie, vernietiging en verstoring).
- effect op beschermde soorten Ffw: vernietiging en verstoring.

3.5.2

Geur

De 'Wet geurhinder en veehouderij' (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen.

Beoordeling

Ten aanzien van het aspect geur wordt bekeken wat de gevolgen van de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in het bestemmingsplan op de omgeving zal zijn. Om de effecten van het bestemmingsplan op het gebied geur zorgvuldig in beeld te brengen, wordt op basis van de milieuvergunningen en meldingen AMvB de geuremissie in beeld gebracht middels geurcontourkaarten. Deze worden vervolgens doorgerekend voor de alternatieven.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geur aan het volgende criterium getoetst:

- toename/afname aantal geurgehinderden en geuremissie.

3.5.3

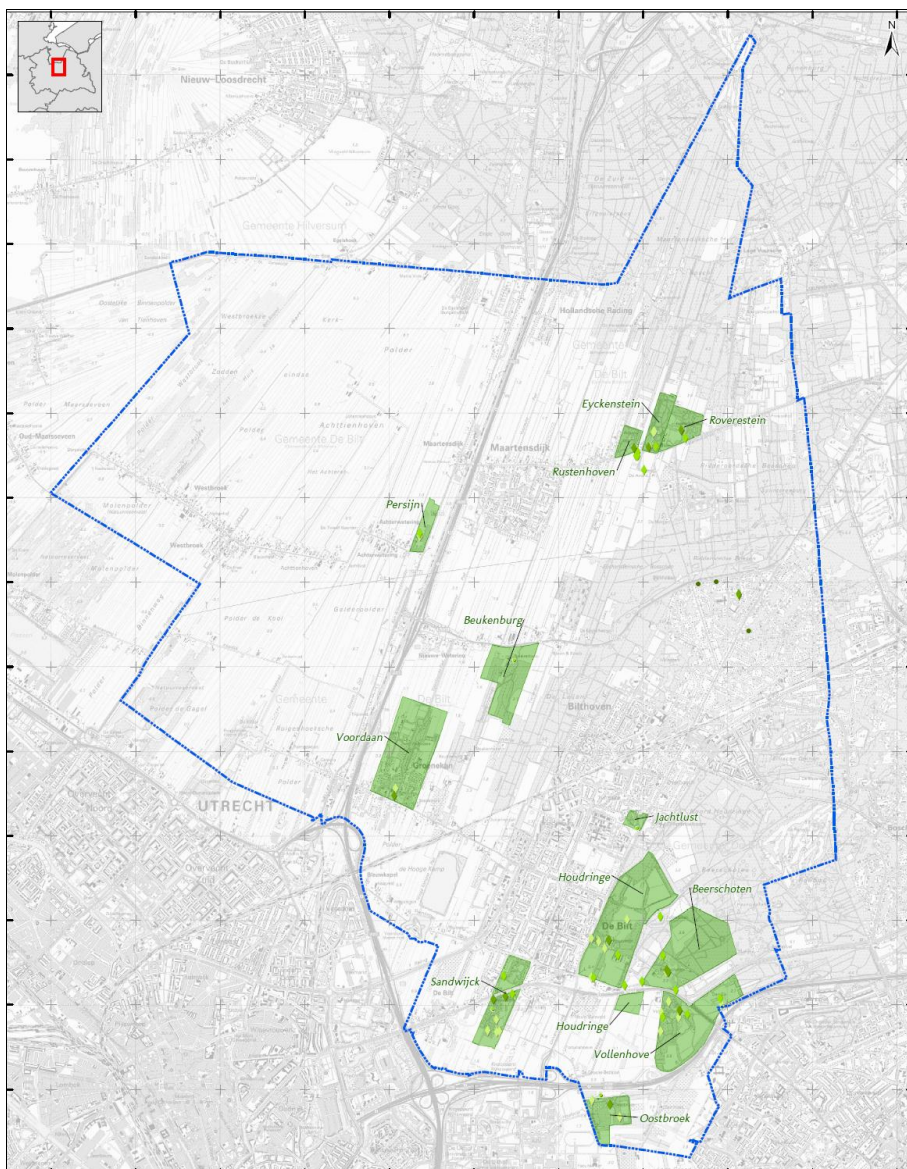
Landschap en cultuurhistorie

Landschap

Het buitengebied Maartensdijk ligt, zoals hiervoor reeds is aangegeven, op de overgang van de Utrechtse Heuvelrug en het Gooi naar de Vecht en het Vechtplassengebied. Er zijn in hoofdlijnen drie gebieden te onderscheiden met een eigen ruimtelijke en landschappelijke karakteristiek:

- Het afwisselend besloten en open zoddengebied ten noorden van Westbroek bestaat uit moerassen in verschillende verlandingsstadia afgewisseld door grasland. Kenmerkend zijn hier verder de langgerekte smalle ononderbroken kavels. Het gebied wordt begrensd door de lintbebouwing van Westbroek.
- Het grootschalige weidegebied met opstreckende verkaveling bestaat uit open weidegronden. De verkaveling en een aantal belangrijke ontsluitingswegen staan haaks op de Vecht en zijn hier en daar voorzien van beplanting. De lintbebouwingen van Westbroek en Groenekan liggen min of meer evenwijdig aan de Vecht en hebben een besloten karakter. Aan de zuidzijde grenst het gebied direct aan de stad Utrecht en heeft het door de aanwezigheid van de beide forten en moerasbos een minder grootschalig karakter.

- Het kleinschalige overgangsgebied naar de Heuvelrug, bestaat uit een samenstel van agrarische cultuurgrond met kavelgrensbeplantingen, bos zoals het Maartensdijksche bosch, landgoedcomplexen en daardoor begrensde ruimten. Het grondgebruik bestaat voornamelijk uit grasland, enige akkerbouw en enige boomteelt.

Landgoederen, Cultuurhistorische waardenkaart De Bilt

Huidige ecologische typering

In het plangebied is van oost naar west een aantal typen natuur te vinden die samenhangen met de van nature aanwezige bodem- en hydrologische situatie en die het landschap in hoge mate mee bepalen:

- op de flanken van de Utrechtse Heuvelrug zijn voornamelijk droge bossen en heidevelden aanwezig;
- langs de rand van de Heuvelrug liggen overgangen naar wat nattere bostypen. Met name de combinatie bos en sloten maakt dit gebied waardevol;
- tussen deze boscomplexen en de A27 ligt een kleinschalig landschap met kleine bossen, houtsingels, poelen en bomenrijen. Behalve de houtmassa's zijn de vegetaties van akkerranden en graslanden interessant;
- aan de westkant van de A27 ligt een veenontginningslandschap dat overgaat in het zoddenlandschap. Hier zijn langgerekte percelen gras-

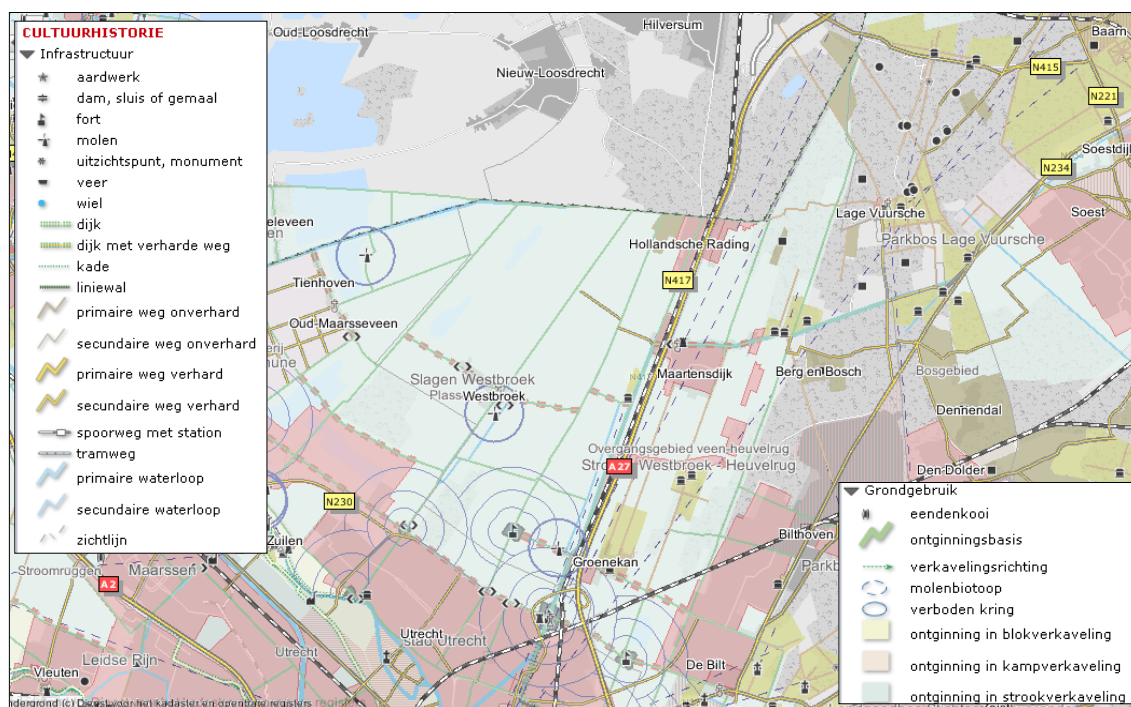
land te vinden gescheiden door sloten met hier en daar een bosje of een elzensingel;

- de echte moerasgebieden of de zodden zijn te herkennen aan smalle stroken moerasbos afgewisseld met trilvenen, rietvelden en petgaten;
- als verbindende elementen liggen dwars door al deze deelgebieden heen doorgaande sloten, vaarten en kaden. Over de kaden lopen de enige ontsluitingswegen.

Voor een deel hangen de drie eerstgenoemde typen gebied als landgoed met elkaar samen.

Cultuurhistorie

De provincie Utrecht heeft online een kaart van de cultuurhistorie in de provincie gepubliceerd. Op deze kaart is al te lezen dat een deel van het plangebied valt binnen de Hollandse Waterlinie. Binnen het plangebied zijn nog de forten inclusief verboden kringen, inundatiekommen en -dijken aanwezig.

Uitsnede Cultuurhistorische hoofdstuctuur, provincie Utrecht

Ook zijn er verspreid door het plangebied enkele molens inclusief molenbiotop gelegd.

De gemeente De Bilt heeft in oktober 2011 de Cultuurhistorische waardenkaart vastgesteld. De cultuurhistorische waardenkaart bevat de beschrijvingen van 50 cultuurhistorische waarden die kenmerkend zijn voor de gemeente De Bilt, onderverdeeld in vijf thema's.

Voor het plangebied zijn de volgende thema's en cultuurhistorische waarden relevant (gebaseerd op hoofdstuk 5 Startlijst beschrijving en waardering cultuurhistorische objecten uit de Cultuurhistorische waardenkaart gemeente De Bilt):

- Ontginningen, dijken en weteringen.
 - Dorpen en gehuchten, met name de lintbebouwing langs de dijken/weteringen: Maartensdijk, Westbroek, Achttienhoven, Groenekan, Achterwetering, Nieuwe Wetering en Hollandsche Rading.
 - (Water)wegen, paden en sporen, met name de spoorlijn Utrecht-Zwolle (1863).
 - Stichtse Lustwarande en Laagte van Pijnenburg, Forten, linies en bunkers.
- Tevens zijn in het plangebied diverse Rijks- en gemeentelijke monumenten aanwezig.

Beoordeling

Aangezien de consequenties voor landschap en cultuurhistorie vooral op bedrijfsniveau en niet op planniveau zijn te beschrijven, zullen de alternatieven op globale wijze en kwalitatief worden beoordeeld aan de hand van de cultuurhistorische waardenkaart.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect landschap aan de volgende criteria getoetst:

- effecten op kernkwaliteiten van het landschap;
- effecten voor de cultuurhistorische waarden als landschappelijke kwaliteit.

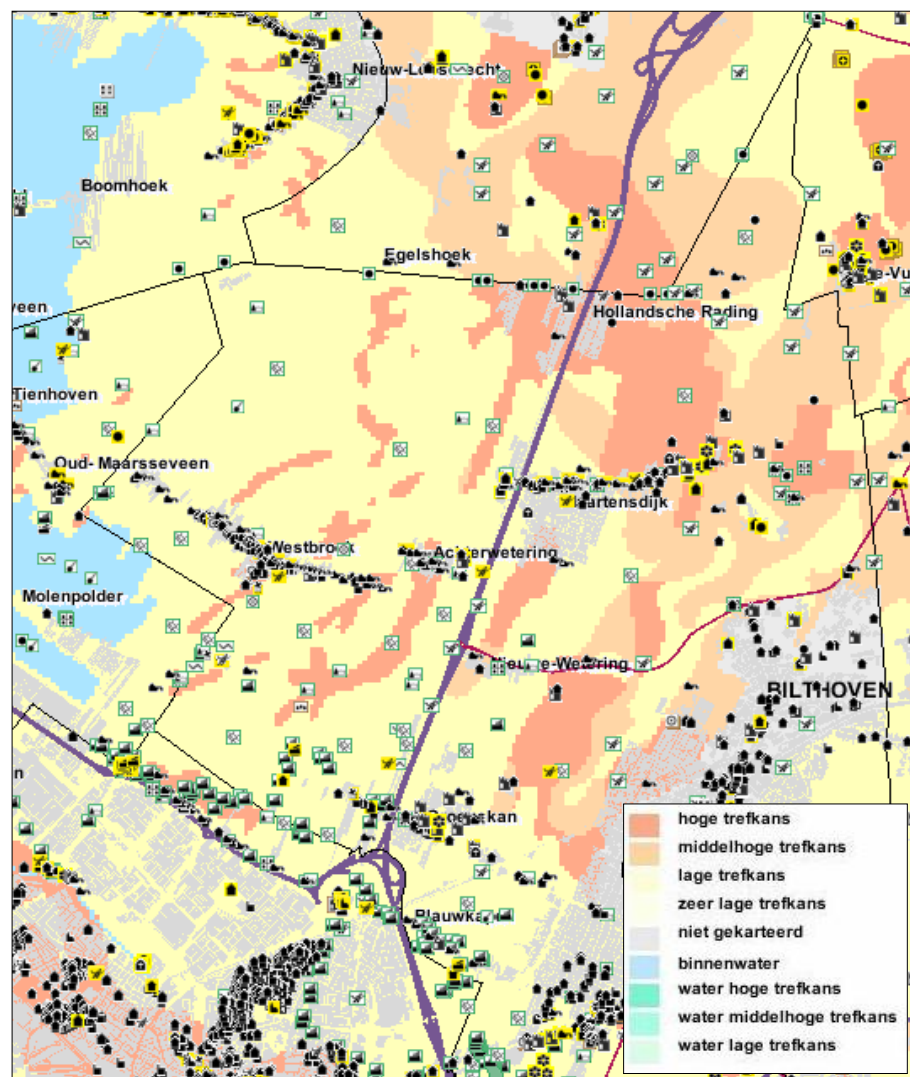
3.5.4

Archeologie

De archeologische verwachtingskaart deelt de gemeente De Bilt in zones met een hoge, middelhoge en lage archeologische verwachting.

Huidige situatie plangebied

In dit plangebied zijn diverse gebieden met een middelhoge tot hoge verwachtingswaarde voor de archeologie aanwezig. Het overige gebied bevat een lage verwachtingswaarde.

Indicatieve Kwalitatieve Archeologische Verwachtingswaarden, kich

Tevens bevinden zich in het plangebied twee archeologische monumententerreinen (AMK terrein 11932 en 12323). Beide hebben een hoge archeologische waarde.

Beoordeling

Aangezien de consequenties voor archeologie vooral op bedrijfsniveau en niet op planniveau zijn te beschrijven, zullen de alternatieven op globale wijze en kwalitatief worden beoordeeld aan de hand van de archeologische verwachtingskaart.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect archeologie aan het volgende criterium getoetst:

- effecten op de archeologische waarden (globaal, kwalitatief).

Verkeer

Het plangebied wordt ontsloten door een aantal wegen van locale en bovenlokale betekenis. De A27 is van bovenregionale betekenis en doorsnijdt het plangebied noord-zuid. De N234 (Nieuwe Weteringseweg) en de N417 (Koningin Wilhelminaweg/ Tolakkerweg) hebben een regionale ontsluitingsfunctie. De overige wegen vervullen een locale functie.

De spoorweg Utrecht-Hilversum en Utrecht-Amersfoort vormen belangrijke nationale verbindingen die het plangebied doorsnijden, maar zelf echter niet van grote betekenis zijn voor het buitengebied Maartensdijk.

Beoordeling

Er wordt aangenomen dat de verkeerstoename door nieuwe ontwikkelingen beperkt is. Het gaat namelijk uitsluitend om ontwikkelingen op bestaande bouwlocaties; nieuwe bouwlocaties worden in de alternatieven niet voorzien.

In het planMER worden voor de alternatieven aannames gedaan ten aanzien van de te verwachten verkeersgeneratie, onder andere op basis van kengetallen en de online rekentool op www.crow.nl.

Om een beeld te krijgen van het effect op één weg, wordt gekeken naar de verkeersgeneratie in een representatief deelgebied. Vervolgens wordt de te verwachten verandering in verkeersintensiteit vergeleken met de huidige verkeersintensiteit. Op basis daarvan wordt kwalitatief beoordeeld hoe dit effect moet worden ingeschat.

Deze aannames voor het verkeer worden ook toegepast bij de beoordeling van de aspecten luchtkwaliteit en geluid.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect verkeer aan de volgende criteria getoetst:

- verandering van verkeersintensiteiten (kwalitatief);
- verandering in de verkeersveiligheid (kwalitatief).

3.5.5

Lucht

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wm. Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden.

De Wm geeft grenswaarden voor stikstofoxide (NO), stikstofdioxide (NO₂), koolmonoxide (CO), fijn stof (PM₁₀), benzeen (C₆H₆), zwaveldioxide (SO₂) en lood (Pb). Er zijn grenswaarden voor jaargemiddelde en uurgemiddelde concentraties. Voor koolmonoxide, benzeen, zwaveldioxide en lood zijn bij landelijke metingen en berekeningen geen overschrijdingen van de grenswaarden geconstateerd of te verwachten. Hierbij kan worden verwezen naar het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2004 van het ministerie van VROM uit februari 2005.

Een gemeente kan diverse bronnen van luchtvervuiling binnen haar gemeentegrenzen hebben. Hierbij valt te denken aan bedrijven met luchtemissies, intensieve veehouderij, vlieg- en scheepvaart en vooral wegverkeer.

Gemeentelijk beleid

De gemeente De Bilt heeft een eigen luchtbeleid vastgelegd. Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van ruimtelijke plannen in relatie tot de luchtkwaliteit. Dit luchtkwaliteitsbeleid wordt in de eerste helft van 2012 vastgesteld. Bij nieuwe ruimtelijke plannen dient het luchtbeleid mee te worden genomen in de afwegingen.

Het blijkt dat de concentratie stikstofdioxide ruim beneden de wettelijk toegestane jaargemiddelde grenswaarde van 40 microgram per m³ is. Uitzondering hierop is het gebied kort nabij de Rijkswegen A27 en A28. Hier wordt de jaargemiddelde grenswaarde overschreden, echter hiervoor zijn de luchtkwaliteitseisen niet overal van kracht, vanwege het toepasbaarheidsbeginsel.

De uurgemiddelde grenswaarde voor stikstofdioxide wordt vanaf concentraties boven de 60 microgram per m³ overschreden. De concentraties in het gebied bedragen circa 24 tot 38 microgram per m³, wat betekent dat ook aan de uurgemiddelde grenswaarde wordt voldaan.

De concentratie fijn stof is ruim beneden de wettelijk toegestane jaargemiddelde grenswaarde van 40 microgram per m³. Er wordt ook aan deze daggemiddelde grenswaarde voldaan.

Beoordeling

Omdat in het gebied de achtergrondconcentraties³ voor de meest kritische stoffen, NO_x en PM laag zijn, wordt verwacht dat het plan geen significant effect zal hebben. In het planMER wordt fijnstof echter wel meegenomen omdat dit een maatschappelijk belangrijk onderwerp vormt.

Hierbij wordt zowel gekeken naar fijnstof op basis van wegverkeer als fijnstof als gevolg van (intensieve) veehouderij.

Op basis van de aannames van verandering in verkeersintensiteiten wordt met de nibm-tool berekend of deze verandering tot een 'in betekende mate' verandering van de luchtkwaliteit leidt.

Aangezien de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen gering zijn, wordt geen toename van de uitstoot van fijnstof bij (intensieve) veehouderijen verwacht. Berekening hiervan hoeft niet plaats te vinden.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect fijnstof aan het volgende criterium getoetst:

- toename/afname knelpunten fijnstof.

³ De achtergrondconcentraties worden elk jaar door het MNP in opdracht van het ministerie van VROM vastgesteld.

3.5.6

Geluid

Door vergroting van (agrarische) bedrijven is er een toename aan geluid. Dit wordt onder andere veroorzaakt door ventilatoren en voermachines. Daarnaast kan ook de toename van (vracht)verkeer een bijdrage leveren aan geluidsoverlast.

Huidige situatie

Binnen het plangebied is onder andere het weg- en railverkeer relevant. Er is een aantal zoneplichtige wegen aanwezig en het plangebied wordt doorsneden door de spoorlijn Utrecht - Amersfoort en de spoorlijn Utrecht - Hilversum.

Uit berekeningen blijkt dat de Rijkswegen, de provinciale wegen, de Biltse Rading en de Maartensdijkseweg de maatgevende wegen zijn voor de geluidsniveaus in het gebied. Nabij deze wegen wordt de voorkeurswaarde van 48 dB overschreden. Vanwege het gebiedstype geldt er ook een strenge ontheffingswaarde van 53 dB. Ook deze wordt nabij deze wegen overschreden.

Het vliegveld Hilversum is gelegen nabij de Noordwest grens van de gemeente. De geluidzone ligt over het plangebied.

Beoordeling

Aan de hand van ervaringscijfers (onder andere een toename van 30% in de intensiteit leidt tot toename van de geluidsbelasting met ongeveer 1dB), het Besluit landbouw milieubeheer en Besluit wijziging algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, wordt kwalitatief beoordeeld wat de gevolgen zijn van de alternatieven op de geluidsgevoelige bestemmingen.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geluid aan het volgende criterium getoetst:

- toename/afname geluidshinder.

3.5.1

Bodem

De bodem wordt door aspecten als verdroging en vermesting beïnvloed.

In het bestemmingsplangebied zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd. Tevens zijn er enkele Wbb-locaties waar (vermoedelijk) sprake is, of was, van een ernstig geval van bodemverontreiniging. Op enkele locaties zijn ondergrondse brandstoftanks aanwezig die niet voldoen aan het Activiteitenbesluit. De tanks zijn niet gesaneerd, of zijn gesaneerd door een bedrijf dat niet (Kiwa) gecertificeerd was, of er is een verontreiniging met minerale olie aangetroffen. Ook zijn nog twee ondergrondse tanks in gebruik.

Er blijkt dat in het plangebied een aantal gedempte sloten en stortplaatsen aanwezig zijn.

Beoordeling

De gevolgen voor de bodemkwaliteit en het risico op bodemverontreiniging zullen voor de alternatieven kwalitatief worden beoordeeld.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect bodem aan het volgende criterium getoetst:

- effecten op de bodemkwaliteit (kwalitatief).

3.5.2

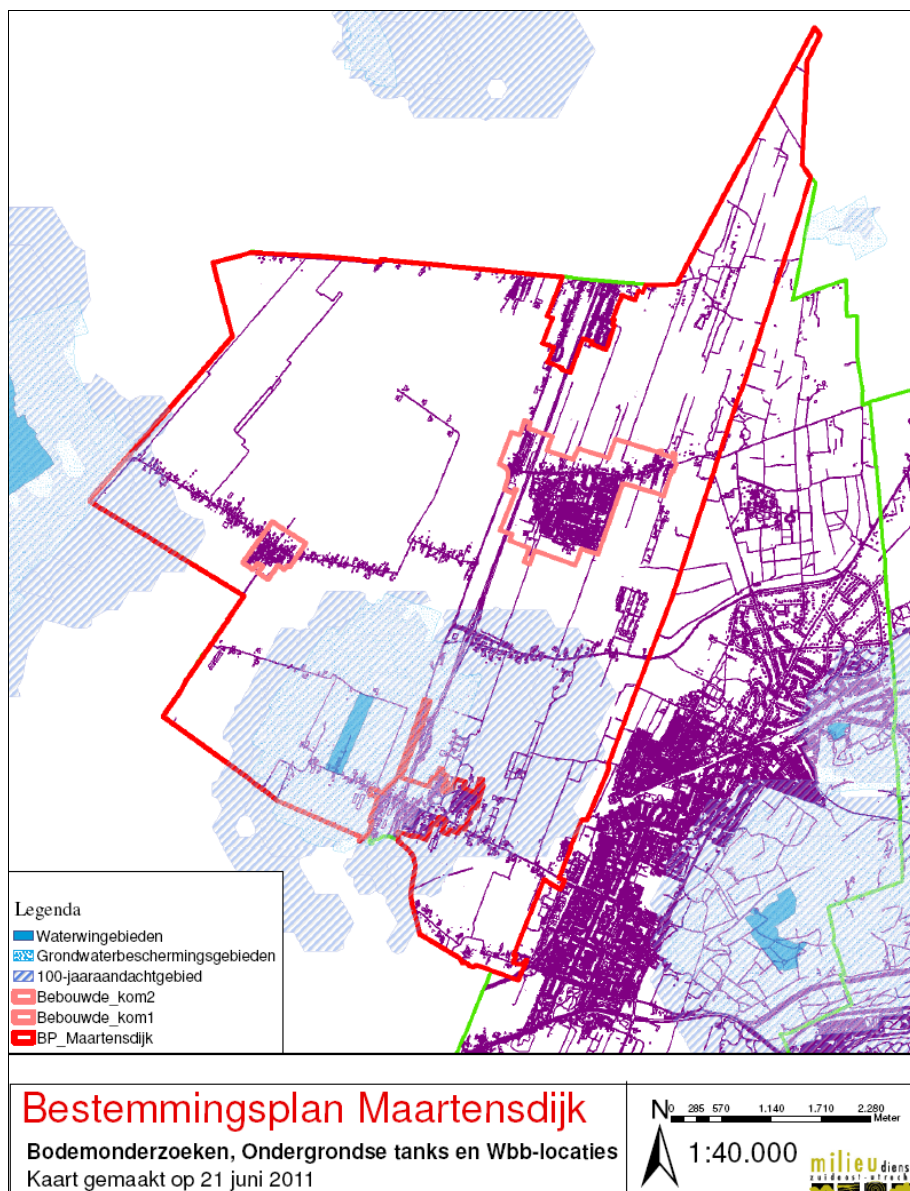
Water

In het kader van de watertoets is een waterparagraaf opgesteld en heeft overleg plaatsgevonden met de waterpartijen. De resultaten hiervan worden weer gegeven in het planMER.

Huidige situatie

Infiltratie

De westflank van de Utrechtse heuvelrug (De Bilt-Bilthoven-Lage Vuursche-Hilversum) fungeert als een infiltratiegebied voor hemelwater. Waar de Heuvelrug niet bebouwd en bestraat is, treedt deze infiltratie nog steeds op. Het geïnfiltreerde water stroomt vrijwel oost-west af via het tweede watervoerende pakket.

Kwel

Daarnaast is er een aantal korte kwelstromen. Ook deze kwel heeft zijn oorsprong in de Heuvelrug. Deze kwelstromen komen in de Ruigenhoeksche Polder, de Polder Achttienhoven, de Polder Kerkeind, de Polder het Huis te Hart en de Polder Tienhoven weer aan de oppervlakte.

Afstroming van uitgetreden kwelwater, gemengd met regenwater, vindt plaats door het globaal noord-zuid gericht slotenstelsel. De afwatering verloopt via de Vecht.

Het kwelwater is zeer kalkrijk en van zeer goede kwaliteit. Door deze goede kwaliteit wordt kwelwater onder meer benut voor de drinkwaterwinning.

Grondwaterbeschermingsgebieden

In het zuiden van het plangebied is het waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en 100-jaar aandachtsgebieden Groenekan gelegen. In het

westen van het plangebied valt nog een deel van het 100-jaar aandachtsgebied Bethunepolder binnen het plangebied.

Beoordeling

Door uitbreiding van de bedrijven bestaat het risico van uitstoot van het vrijkomen van vervuilende stoffen voor het grondwater en oppervlaktewater. In het planMER zal kwalitatief worden beschreven wat met name het risico voor de kwaliteit van het grondwater en oppervlaktewater is. De effecten zullen in overleg met het waterschap worden bepaald.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect water aan het volgende criterium getoetst.

- risico op negatieve effecten voor grondwaterkwaliteit en -kwantiteit;
- risico op negatieve effecten voor oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit.

3.5.3

Gezondheid

Gezondheid in relatie tot (intensieve) veehouderijen is een onderwerp dat in de belangstelling staat. Het is echter ook een onderwerp waarover nog veel onzekerheden zijn. In het planMER zal op dit onderwerp op hoofdlijnen worden ingegaan. Groei van intensieve veehouderij speelt niet of nauwelijks in het plangebied. Er wordt een beschrijving gegeven van de risico's met betrekking tot zoönosen⁴, zoals MRSA⁵, en de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van het informatieblad van de GGD, update 2011 (okt 2011).

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect gezondheid aan het volgende criterium getoetst:

- verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen.

3.6

Beoordeling alternatieven

In hiernavolgende tabel is per aspect opgenomen op basis van welke criteria alternatieven worden beoordeeld.

⁴ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen

⁵ Infectie veroorzaakt door de Meticilline (antibioticum)-resistente *Staphylococcus aureus* bacterie

De alternatieven worden beoordeeld op basis van de toetsingscriteria als opgenomen in de tabel. Per criterium zal het effect ten opzichte van de referentiesituatie, worden uitgedrukt op basis van de onderstaande schaal:

++	sterk positief effect
+	positief effect
0	geen positief en geen negatief effect
-	negatief effect
--	sterk negatief effect

Aspect	Beoordelingscriterium
Natuur	- Effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden - Effect op de EHS-gebieden en overige natuurgebieden - Effect op beschermde soorten Flora en Faunawet
Geur	- Toename/afname aantal geurgehinderden en geuremissie
Landschap en cultuur-historie	- Verandering van de landschapsstructuur, in het bijzonder op de herkenbaarheid en identiteit van de verschillende landschapstypen - Verandering van kenmerkende verkavelingspatronen
	-
Archeologie	- Effecten op archeologische waarden
Verkeer	- Verandering in verkeersintensiteiten - Verandering in verkeersveiligheid
Lucht	- Toename/afname knelpunten fijn stof
Geluid	- Toename/afname geluidshinder
Bodem	- Effecten op de bodemkwaliteit
Water	- Risico op negatieve effecten voor grondwaterkwaliteit en -kwantiteit - Risico op negatieve effecten voor oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit.
Gezondheid	- verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen.

Reactie bestuursorganen

4.1

Overleg met instanties

De reacties van bestuursorganen en insprekers op de voorliggende notitie reikwijdte en detailniveau worden verwerkt en verantwoord in het planMER.

Het bevoegd gezag, i.c. de gemeenteraad, raadpleegt de volgende (wettelijk) voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer) bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van het planMER:

- Gedeputeerde Staten van Utrecht;
- Burgemeester en Wethouders van de omliggende gemeenten;
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Waternet.

4.2

Procedure

Het planMER wordt gelijk met het ontwerp-bestemmingsplan opgesteld. Op deze wijze kunnen de uitkomsten van het planMER verwerkt worden in het ontwerpbestemmingsplan. Het planMER wordt samen met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Toetsing van het MER door de Commissie m.e.r. is in dit stadium verplicht.

In het definitieve bestemmingsplan wordt gemotiveerd aangegeven op welke wijze in het bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012 rekening is gehouden met de resultaten van het planMER en het advies van de Commissie m.e.r.

Het doel is het PlanMer en het bestemmingsplan eind 2012/begin 2013 vast te stellen door de gemeenteraad.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente De Bilt

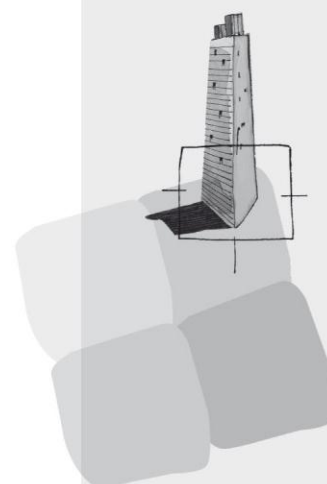
Contactpersoon
De heer A. van Breda

Rapport
Mevrouw drs. J. Pronk
BugelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. H.J. Veldhuis
BugelHajema Adviseurs

Supervisie
De heer mr. J. Oosterkamp
BugelHajema Adviseurs

Projectnummer
024.00.01.24.00.05

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort